

Datum 16 oktober 2014
Kenmerk 14013WMOR /LS/CvM/MdB
Aan het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft Signaalbrief uitvoeringsrisico's

Geachte college van B en W, geachte gemeenteraad,

Met ingang van 2015 gaat de gemeente het beleid uitvoeren dat de afgelopen jaren is vastgesteld of binnenkort wordt vastgesteld. De Wmo-raad heeft over vrijwel alle beleidsdocumenten advies uitgebracht. Voor een deel was de tijdsdruk daarbij zeer groot en moesten we in korte tijd of in de vakantieperiode onze mening vormen. Bij een aantal zaken, zoals de nieuwe Wmo-verordening, zijn we daardoor alleen in staat geweest om vragen te stellen zonder het bestuur ook een richting mee te kunnen geven.

Nu het beleid richting uitvoering gaat, zal de Wmo-raad vooral gaan kijken hoe deze uitpakt voor cliënten en hun omgeving (zoals mantelzorgers). We zullen dan vaker ongevraagd advies uitbrengen en suggesties doen voor verbetering of signalen afgeven over zaken die vragen oproepen of ons zorgen baren. In deze brief gaan we in op drie zaken waarvoor we aandacht vragen.

Risico van drempelverhogende werking van wijkteams voor deel cliënten

De gemeente zet in op een belangrijke rol voor de sociale wijkteams/wijkteams jeugdzorg. De Wmo-raad onderschrijft die benadering: een integraal contactpunt dicht bij de burger. Hoe dit gaat uitpakken en precies gaat functioneren, is op dit moment onderdeel van een aantal pilots. Een onderbelicht punt is volgens de Wmo-raad dat wijkteams ook drempelverhogend kunnen zijn. Niet alle burgers vinden het prettig dat de voorziening in de directe omgeving is (minder anoniem, er wordt over gepraat, het komt te dichtbij) en dat daar hun persoonsgegevens worden gedeeld. Dat kan leiden tot mijden van zorg. Dat de bezuiniging op de jeugdzorg in belangrijke mate moet worden gerealiseerd door decentralisatie naar de wijkteams baart ons in dat opzicht zorgen. We vragen de gemeente daarom indringend om dit aspect mee te nemen in de evaluatie van de pilots.

Preventieve ondersteuning mantelzorgers op bijstandsniveau

De Wmo-raad wordt op dit moment op een goede en plezierige wijze betrokken bij de gedachtevorming over de mantelzorg. De Wmo-raad begrijpt ook dat de gemeente lastige (financiële) keuzes moet maken. De beleidslijn die de gemeente lijkt te kiezen is die van 'geen financiële ondersteuning anders dan bijzondere bijstand'. We hoeven het college en de raad er niet op te wijzen dat degenen die voor bijzondere bijstand in aanmerking willen komen, de bodem van het bestaansminimum hebben bereikt. Wij vinden het niet gewenst dat pas op dat moment dat mensen het water aan de lippen staat, de vraag in beeld komt of de gemeente ondersteuning kan bieden. Dat is volgens de Wmo-raad ook niet nodig en strijdig met het principe van 'voorkomen is beter dan genezen'. We

adviseren indringend om in een veel vroeger stadium een inschatting te maken óf mantelzorger(s) financieel in de knel kunnen komen bij de door de gemeente geboden zorg aan een cliënt. Dit kan bijvoorbeeld al bij het (eerste) keukentafelgesprek. Dan kan de gemeente in voorkomende gevallen de afweging maken of meer zorg wordt geboden of dat de mantelzorger(s) in aanmerking komen voor ondersteuning, bijvoorbeeld via de bijzondere bijstand. Dan handelt de gemeente ook meer in de geest van het ‘maatwerk’ zoals bedoeld in haar eigen beleid..

Hardheidsclausule voor onredelijke gevolgen van de uitvoering van regels.

Dat laatste geldt natuurlijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet – en daaraan verwante regelgeving – in het algemeen. Dat is ook de lijn die de gemeente Oss in de beleidsstukken uitstraalt. Er zijn echter nog veel onzekerheden. Het is niet duidelijk hoe de uitvoering van de regels precies gaat uitpakken en hoe de verschillende regels in elkaar gaan grijpen. Dit is niet alleen een ‘uitdaging voor de organisatie’ maar ook iets waar cliënten hard mee geconfronteerd kunnen worden als het verkeert uitpakt. De VNG heeft om die reden in haar modelverordeningen een hardheidsclausule opgenomen: een gemeente kan afwijken van haar eigen regels als de gevolgen van de uitvoering onredelijk uitpakken voor cliënten. Het is voor de Wmo-raad onduidelijk en onbegrijpelijk waarom de gemeente Oss op dit punt afwijkt van de VNG-modellen. We roepen de gemeente op hier alsnog in te voorzien.

Mochten de gemeenteraad en het college over deze inhoud nog nader met de Wmo-raad van gedachten willen wisselen zijn wij hiertoe uiteraard bereid.

Met vriendelijke groet,

J.C. Raadgever, voorzitter

J. Smits, secretaris